

in zatajeval se je neizmerno tako, da kaj takega nahajamo le v žiyotu Božjih svetnikov.“

„Tako je nekoliko let pokoril svoje telo, ki je krepčal ga le z molitvo, — z njé oživljajočo močjo. Naposled je nekega dné prišel v samostan in prvomestniku odločno opomnil: „Sedaj sem gotov; če bode Bogu ljubo, izvršim svoje delo.““

„Izbral je predmet, ki je bil Jezusovo rojstvo. Celo leto je sedel pri tem delu, ni zahajal iz svoje izbice, živel je le ob surovih jetvinah in molil je neprestano. Po letu dní je podelal podobo. To je bilo res malarsko čudo. Treba je znati, da niso bratje, ni prvomestnik imeli velike znanosti o živopisji, nu, pa je nenavadno prešinila jih raznih podob svetost. Božjega miru in krotkosti čut v obličji Prečiste Device, ki je bila sklonjena nad dete, globoki razum v očéh Božjega deteta, kakor bi bilo pogledovalo v dalečino, slavno molčanje treh Kraljev, ki je bilo prošnilo jih Božje čudo in ki so pred nogi pokleknili mu, a napósled sveta, neizrek-ljiva tišina, ki je razprostirala se po vsem obrazi, — vse to je ponašalo se s tako soglasno močjo in z mogočno krasoto tako, da je vpliv bil čaralen. Vsi menihi so pokleknili pred novi obraz, prvomestnik pa je čudil se in vskliknil: „„Ne, ne zgotoví lahko človek sè samo pomočjo človeške umetelnosti takovega obraza; sveta, neka viša moč je vodila tvoj čopič in Božji blagoslov je počival na tvojem delu.“““

„Ta čas sem bil jaz dokončal svoj uk v akademiji, prejel sem zlato medalijo, z njo vred pa veselo nado, da odpotujem v Italijo — največo željo dvajsetletnega umetelnika. Treba mi je bilo le posloviti se od očeta, ki sem ga bil zapustil uže pred dvanajstimi leti. Pri- znavam, njegova podoba je bila uže kedaj izginila iz mojega spomina. Uže nekolikokrat sem slišal o strogi svetosti njegovega života in dolgo časa sem se nadejal, da bodem videl telo puščavnikovo, ki je odrekel se vsemu na sveti, samo svoji izbici in molitvi ne, — videl da bodem očeta izlakotovanega, omršavelega vsled ne- prestanega posta in bedenije. Ali kako sem se čudil, ko je pred menoj stal prekrasen, skoro veličasten starček! Oslabelosti nisi ni videl nikakoršne v njegovih očéh: gorele so tako, kakor sije nebeško veselje. Brada — bela, kakor sneg, in tenki, skoro zračni lasje, kakor srebrni, vsipali so se mu prekrasno na prsi in po na- borih črne obleke sezali so prav do prevezo, ki je pa- sala njegovo ubogo meniško oblačilo. Čudovitejšje, nego vse drugo, pa so mojemu uhu bile njegovih ust besede in sodba o umetelnosti, ki jih dolgo časa gojim v svoji duši in iskreno zahtevam, da bi vsak moj sobrat činil tako.“

(Konec prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Slatine na Rumunskem meseca novembra. — Ru- munska hitro napreduje pod previdnim ministerstvom predsednika Bratianu. Kdor je deželo videl pred 10 ali 20 leti in jo pogleda zopet danes, bi je ne spoznal zopet.

Lepe, široke, kakor bi vstrelil, ravno in dobro iz- državane deželne, okrajne in občinske ceste speljane so križem dežele tako, da se prav mnogo okrajnih in občin- skih cest avstrijskih ne more meriti ž njimi.

Železnic je zadosti, pa dodelava se leto za letom še novih stranskih prog. Ob Donovi nastala so nova pritišja, tako Galac, Braila, Sistov, Magurele, Corabia, Calafat in Severin in tako dalje. Kedar so sredstva za promet v deželi gotova, potlej trgovina hitro napreduje.

Če bi bila Dolenjska na Rumunskem, bila bi uže skoz 10 let nameravana in izmerjena železnica zdavnej gotova in ta del dežele za trgovino odprt.

Z industrijo se ve da gre tukaj še počasi, vendar pa napreduje. Tako deluje v deželi nad 6000 parnih strojev (večidel lokomobil) deloma za gospodarske na- mene kot parni mlini (skoraj v vsaki občini je parn mlin), dalje ste dve tovarni za izdelovanje sladkorja, dve steklarnici, predilnice za volno, več tovarn za žganje špirta, pivovarn, mizaric na par, tovarne za izdelo- vanje smodnika, papirja (eno novo izdeluje vodja Engel- länder, ki je bil prej v Vevčah), veliko tovarn za izde- lavanje strojev itd. itd., je nastalo.

Tudi stare turške napake, da grajščaki odirajo kmete, bo zbornica kmalu odpravila po poljedelskih po- stavah. Ravno tako je vlada z močno roko prišla na pomoč kmetom in poljedelstvu sploh.

Dve leti sèm se uže vsako leto v posamesnih okra- jih priredujejo razstave živine, pri katerih se delijo da- rila, se skušajo v oranji itd. na državne stroške; tudi se je letos v deželi ustanovilo več kmetijskih šol, tudi obrtnijske šole, v katerih se podučuje, pa tudi kažejo in poskušajo različna rokodelstva (kovaštvo, ključarstvo, mizarstvo, izdelavanje strojev), za mašinstvo izučujejo se domači mladenči; dalje ste bili ustanovljeni dve po- ljedelski akademiji in dve gozdarski šoli in je bilo na- meščenih več popotnih učiteljev. Mnogo mladim ljudem (z izpiti zrelosti) dajejo se državne štipendije, da se iz- učé v tujih deželah za učitelje.

Ljudska šola je v vsaki občini najmanj ena, v večih krajih so normalne šole, po mestih realne gimnazije in liceje, v Bukureštu pa je vseučilišče.

Jaz le strmim, ako se oziram nazaj na leto 1873., ko sem prvič prišel na Rumunsko in je bilo sploh le mogoče jahaje na konji skoz deželo potovati, da je bilo mogoče s pogumnostjo, trdno voljo in denarnimi sredstvi v tako kratkem času deželo in ljudstvo z otročjega stanu tako visoko povzdigniti. To pa je bilo mogoče samo po ne- sebični požrtvovalnosti moža, kakoršen je Bratianú. To sem trdil uže tudi drugod.

Pa napredek moral bi biti še boljši in hitreji, ako bi Rumunci ne bili tako zaprti in nestrpni nasproti tujim strokovnjakom, marsikatera draga poskušnja bi se pri- hranila in namen bil bi hitreje dosežen.

Fr. Schollmayr.

Z Dunaja 4. dec. — Zadnje dni razmotale so se, kakor kaže, homatije na tukajšnjem vseučilišči. — Opo- ziciji sedanje vlade zdelo se je namreč primerno, pre- selitev vseučilišča v novo velikansko in lepo poslopje spremljati z novimi škandali. Ako ni pravega povoda, mislili so si kolovodje, zvijemo si ga s trte, in sklenili so najprej ponoviti škandale zoper bivšega rektorja pro- fesorja Maassen-a, kateri je lansko leto pokazal „ne- zaslišan“ pogum, sedanji vladi nasproti biti pravičen. Zbrala se je tedaj k prvemu predavanju prof. Maassena truma nemških buršov, časnikarskih pobiračev in družih mlajših rogoviležev, ki se nahajajo pri vsakem škandalu in sprejeli so bivšega rektorja z vpitjem „pereat“ (naj pogine) in s kričanjem tako, da mu ni bilo moč preda- vati in je konečno izrekel, da ga toliko časa ne bo učil na vseučilišči, dokler se red ne povrne. Nov rektor Wedel se ves čas ni zmenil za vse te homatije, dekan Eksner pa je prišel še le po dolgotrajnem kričanju ne- posredno odobrat ves škandal, vendar pa dostavljajoč, da naj bode zdaj, ko so „gospodje“ dijaki na dosti raz- umljiv način izrazili svoja čutila, zadosti tega, in naj gredó gospodje zdaj vsak svojo pot. — Edini profesor Lorenz obsodil je odločno to ravnanje rekši, da je s prof. Maassen-om, velikim učenjakom, razžaljen tudi on,

da bi se pod njegovim rektoratom ne bilo smelo zgoditi kaj takega, pa da ga tudi ne bode na vseučilišče, dokler ne bode napravljen red.

To je razžalilo rektorja Wedelna in odpovedal se je svojemu častnemu poslu, poskušavši poprej v preiskavo dejati profesorja Lorenza. Zdaj je akademični senat sklenil izvoliti novega rektorja; volitev ima se vršiti dne 16. ali 17. t. m. — Vrh tega zavezali so se načelniki raznih dijaških društev, za naprej skrbeti za red in tako je — za zdaj, do prihodnjega ponovljenja ta poskušnja opozicije, politično rogoviljenje ustanoviti na vseučilišči, pri kraji.

Danes zboruje zbor poslancev prvič v novi, zares krasno in bogato izdelani palači. Dovoz k nji je skazen — strm, sicer pa je zgradba izredno bogata in krasna. Na unanji sprednji strani kažejo se močni kamniti, do pod strehe segajoči stebri; od sprednjega se gre po nekoliko stopnicah med stebri do glavnega vhoda. Velikanska vrata, prepeti z rumeno-svitlo kovino, so na sredi predrta in je vloženo lepo steklo. V prvem velikem hodišču ozidano je vse zidovje z mnogo-barvenim marmorjem. Na desno od glavnega vhoda je velika, krasna, svitla dvorana, zbornica za poslance. Sedeži so lepi in pripravi, gledé višine razvrsteni tako, da je predsedništvo v eni višini z onimi poslanci, kateri imajo najvišja sedeža, vsi drugi sedeži pa so polu-krožna vrsta nižja in nižja dol do mize stenografov in oziroma do sedežev ministerskih; za temi so zopet vrsta za vrsto viši sedeži vladinih zastopnikov, poročevalca, perovodij, podpredsednikov gori do predsednika.

Za najskrajnimi sedeži poslancev vzdiguje se vrsta 18 s kararskega marmorja izsekanih stebrov, vrh katerih se vzdigujejo krasno izdelane galerije za poslušalce. Med omenjenimi stebri je več vrat — vhodov in izhodov za poslance. Okno ima dvorana le eno, to pa je ves strop, skoz katero prihaja v vso dvorano obilno svetlobe. — Marsikdo izmed poslancev pač zdihuje: vse prelepo, tudi desetina vse te krasote zadostovala bi resnemu in težavnemu delovanju državnega zbora, vendar pa dostavljajo tudi vsi dobri državljani in vestni poslanci: „Bog daj, da bi se zmiraj v tej krasni zbornici mislilo in skrbelo tudi za blagor vse države, za blagostanje, za obstanek težko borečih se državljanov!“

Iz Gorice 26. nov. (Izv. dopis. — Konec.) Predsednik tukajšnje c. kr. okrožne sodnije, Pavel Sbisá, dobil je red železne krone 3. vrste. Ne mislite pa, da naša okrožna sodnija občuje s slovenskimi strankami slovenski. Tu se zapisujejo vsi zapisniki samo italijanski, in Slovenec posreduje s predsedništvom in drugimi sodnijskimi osebami s posredovanjem tolmača, ki pa ne more absolutno zabraniti, da bi se tu pa tam ne godile pomote vsled krivega razmoljenja. Mnogo so se pri nas že pritoževali, da so se jim godile krivice, ker so jih drugače razumeli pri sodnji, kakor so se hoteli sami izraziti. Materijalne in moralne krivice so ob taki osnovi neizogibne, pa za narod slovenski jako žalostne. Prevdarite samo, da med porotniki pri naši c. k. okr. sodnji se nahaja vedno več Italijanov, nego Slovencev, in razvidite, kako hudó se nam godi. Naj še omenim, da je bil ob isti priliki imenovan za predsednika deželne sodnije v Trstu Adolf Mosettig (reci: Mozetič), ki je bil dosedaj podpredsednik te sodnije. Novi predsednik je rojen v Renčah, slovenski občini blizu Gorice.

V Ljubljano je premeščen podpolkovnik Albin Švarc, dosedanji poveljnik tukajšnjega deželno-brambovskega strelskega batalijona. Ta viši častnik, rojen Kraševac, je bil tukaj jako priljubljena oseba. V slovó so mu bili priredili častniki jako lep večer s pojedino in godbo. — V otroški vrt, odprt 22. t. m., so doslej vpisali okoli 40 otrok. — V soboto je bila priredila naša čitalnica prvo

zimsko veselico s petjem, deklamacijo, govorom in plesom. Med petjem in potem je svirala vojaška godba tukaj novega polka vojvode Ludovika bavarskega št. 62. Veselico so viši in nižji častniki tega polka počastili v polnem številu; toliko slabše, da so bili domačinci primerno jako slabo zastopani. To kaj slabo vpliva na tuje goste, ki si morajo misliti, da slovenskega elementa v Gorici kar ni. Gospoda naša slovenska je uže taka, pravijo; nù, potem pa naj si ne prišteva plemenitih pridevkov rodoljubnosti in narodnjaštva. Vidi se, da taki vrsti ljudi tudi naše časopisje le preveč prizanaša in sosebnó rado slabosti takih „rodoljubov“ prezira in pozablja, kedar se vsiljujejo za slovenske javne posle, katere si bodi vrste. Sicer pa naše čitalnice odbor pošteno deluje, in meni vsaj zlasti ugaja poprečna skromnost pa delavnost tega zastopa. Take lastnosti morejo društvo le pospeševati. Bodočemu občnemu zboru naše čitalnice bi jaz to stran za volitve novega odbora sosebnó priporočal.

Iz Gorice 3. dec. (Izv. dop.) Zopet nam je smrt porabla slovenskega poštenjaka stare korenine. C. k. nad-sodnijski svetovalec gosp. Anton Gorjup (sam se je pisal Goriup) je v soboto zjutraj 1. t. m. umrl, ne da bi bil prej posebno zbolel. Star je bil 72 let, in še zadnje dni je po stari navadi našo čitalnico obiskaval. Pokojnik, z Vrha na Kanalskem domá, je zdavno zaslovel v naši deželi kot izvrsten jurist in bister, pamil sodnik. Bistrega razuma in nevsmiljene logike se je pokazal tudi kot nekdanji državni in do poslednjih let kot deželni poslanec goriških Slovencev. Odlikoval se je v svojih izdelkih sosebnó tudi kot deželni odbor-nik, ki je kot tak deloval tudi v deželnem šolskem svetu. Svoje dolžnosti je povsod vestno in natanko izpolnoval, in je bil v tem oziru pravi vzor svojega poklica in javnega ljudskega zastopnika. Natančnost in vestnost ga je vodila tudi v zasebnem gospodarstvu in življenji. Poznalo se mu je, da odkritosrčnost razodeva tudi na zunaj, in veselilo je opazovalca, da ima pred seboj razvitega, nenavadno omikanega, visoko stopinjo javnega življenja zasezajočega, pri vsem tem pa pohlevnega in čez in čez skromnega možaka, kakoršnih med olikanci in višimi naobraženci tudi na Slovenskem ne nahajamo preveliko, pač pa le prepogostoma jako pogrešamo. Čitalnici goriški bil je od začetka do konca zvest ud in podpornik. Zanimal se je, kakor se samo ob sebi razume, za vsestransko politično in sosebnó tudi za narodno gibanje svojih rojakov. Kot mladeneč ni imel sreče in prilike, temelj postaviti si za samostojno gibanje v slovenščini, in pozneje mnogostransko delavno življenje mu ni dopuščalo doteči, česar mu šola ni bila ponudila. V tem pogledu je bil zaostal, in to je morda tudi glavni povod, da ni gmotno za slovenski razvoj več daroval, nego bi bila sedanja doba od narodnjaka slovenskega pričakovala, in sicer od takega, kateremu je varčnost in ugodno javno stanje nakopičilo obilo gmotnega blagostanja. Oporoka njegova ni še znana, pravijo pa, da je zapustil nad 80.000 gold., prej ko ne vse svojim sorodnikom, med temi tudi takim, ki niso ravno potrebni tolikih zapuščin. Pogreb je bil danes s prav velikim sprevedom. Na mrtvaškem vozu je bilo videti mnogo lepih, prevelikih vencev s trakovi, med katerimi so se odlikovali oni deželnega odbora, goriške čitalnice itd. Pevci goriške čitalnice so zapeli v cerkvi prav lepo in mogočno-presunljivo „Jamica tiha“. Globok vtis je petje napravilo tudi na odlične italijanske in nemške uradnike in gospode, ki so se pogreba vdeležili. Čitalnica je med sprevedom razobesila tudi svojo zastavo. Slovenci so mnogoštevilno pokojniku izkazali poslednjo čast in toliko rajši, kolikor bolj jih je razžalilo, da so tudi v čitalnico poslali mrtvaški list edino

v italijanskem jeziku in celó z naslovom v tem jeziku. Na mrtvaškem listu naznanja tužno vest smrti pokojnikov brat Jožef Gorjupl, c. kr. deželni svetovalec, o katerem je znano, da je še letos kandidoval v deželni zbor za Slovence. Žalostno pač, da moramo goriški Slovenci večkrat doživeti take dogodke o takih prilikah! — Čast. gosp. Hilarij Zorn, goriški Slovenec, je imenovan za kateheta na tukajšnji realki. — Bralno in podporno naše društvo je imelo sinoči lepo zabavo s petjem in podučnim govorom o novi obrtnijski postavi. Ta govor, ki ga je imel č. g. dr. Gregorčič, je gotovo vsem poslušalcem jako ugajal, ker je bil jako primerno razrejen in prav ljudskemu duhu priležen. Govornik ni bral, ampak je zares govoril brez vsake zunanje pomoči; tako bi morali delati vsi govorniki, ki podajejo poduke pri prostemu ljudstvu. „Predavanj“ pa tudi viši razredi družbenega življenja ne potrebujejo, ko bi jim znali s primerno osnovanimi govori pozornost vzbujati. — Tudi pri nas smo imeli zadnje večere zaporedoma tako imenovano podgorelo nebó in sicer še pozno po mraku. Stare ženice so začele takoj prorokovati o vojski in drugih nevarnostih. Vidi se, kako daleč smo še z razumom od naravnih zakonov tudi po mestih. — Danes je somenj sv. Andreja, 14dnevni glavni trg goriški, privabil obilo množico v mesto.

Iz jablanske županije pri Ilirski Bistrici 27. nov. — Nenadoma je gosp. duhovni pomočnik Jakob Strupi predstavljen bil od nas daleč na štajarsko mejo v Radeče. Ta gospod si je pridobil v kratkem triletnem bivanju pri nas s svojim prijaznim obnašanjem, z marljivostjo v opravljanju duhovne službe, posebno pa za poduk šolske mladine ljubezen in hvaležnost vseh faranov; s težkim srcem smo se ločili od častitega gospoda Jakoba, kojega bomo vedno v dobrem spominu ohranili. Pridobil je mnogo novih udov s svojim prigovarjanjem bratovščini „vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa“, tudi družba sv. Mohorja ni nikdar v naši fari toliko udov kakor letos štela, o čemer se lahko vsak iz družbenega koledarja prepriča. — Naša soseska je častitemu gospodu še posebno hvalo dolžna. Pred svojim odhodom je blagodušno daroval tukajšnji „občinski knjižnici“ 34 lepih slovenskih knjig, med njimi celi lanski letnik „Zgodnje Danice“, kojo bo naše ljudstvo z veseljem prebiral. Za vse to se podpisani župan v imenu svoje občine, katera šteje do 1800 prebivalcev, presrečno zahvaljuje preblagemu gospodu, ter ga prosi, naj še zanaprej trnovsko faro v blagem spominu ohrani. J. P.

Iz Ljubljane. (Državni naši poslanci) podali so se pretekli pondeljek zopet na Dunaj. — Obravnave sicer ne kažejo začetkom posebno zanimivega, toda v obče obetajo se za to zasedanje vendar zelo važne splošne postave, skrbeti pa bode tudi za mnogovrstne gospodarske potrebe naše dežele, pa tudi skrbeti za to, da se vresničijo in zavarujejo obstoječe postave o narodni enakopravnosti gledé vseh Slovencev in posebno skrbi za to, da se z resno voljo odpravijo vse iz dobe nepravilnih nam poprejšnjih vlad ostale naprave, po katerih se v nasprotju s temeljnimi državnimi postavami narod slovenski od ene strani ponemčuje, od druge poitalijančuje. — Samo po sebi je razumljivo, da to doseči je našim poslancem v podporo in v soglasji z večino državnega zbora in s pomočjo sedanje vlade držeče se načel izrečenih v Najvišem prestolnem govoru leta 1879.

— (Seja trgovinske in obrtnijske zbornice dne 30. novembra.) 1. Zborničin proračun za l. 1884. se potrdi v smislu sekcijskega nasveta v polni svoti s 4221 gold. Pokriti se ima pa s prebitkom v blagajnici in z doklado, jednako visoko kot dosedaj. 2. Za izpraznjena mesta cenzorjev pri podružnici avstro-ogerske banke v

Ljubljani nasvetujejo se sledeči gospodje: Fran Kolman, Josip Krisper, Josip Luckmann, Ferdinand Souvan, Valentin Zeschko, Vazo Petričič in Janez Perdan. 3. Sklenilo se je, c. k. finančni direkciji poročati, da zbornica pritrdi temu, da se po njej nasvetovana določba gledé plačilne tarife služabnikov pri c. kr. glavnem carinskem uradu sprejme. Določba meri na to, da bi se plačalo po 2 kr. za vsak carini podvržen paket, brez ozira na to, ali je omenjen v posebnem voznom listu za-se, ali pa z družimi vred v jednom samem voznom listu. Sklenile so se razun te tudi še nekatere druge premembe omenjene tarife. 4. Šoli za lesovine v Kočevji se nakloni v podporo 50 gold. 5. Prošnja županstva v Gori za dovolitev dveh letnih in živinskih sejmov se podpira. 6. Po nasvetu zborničnega svetnika Karola Luckmanna se sklene, vložiti prošnjo na c. kr. trgovinsko ministerstvo, da bi se odpravljala pošta iz Kranja v Tržič in iz Lesec v Bohinj uže tako zgodaj, da bi se oddajala došla pisma v Tržiču uže okrog 8., v Bohinjski Bistrici pa okrog 11. ure dopoldne. 7. Po nasvetu zborničnega svetnika Kordina se sklene na to delati, da bi se zvišala carina na pakete, vpeljane za vžitninske predmete do 5 kilo. 8. Po nasvetu zborničnega svetnika Perdana se sklene, c. k. trgovinskemu ministerstvu poročati, da zbornica nima ničesa dostavljati natančnejim zaznamkom o blagu, ki se uvrščuje v različnih strokah pod skupnimi imeni, kot: trgovina s špecerijskim in kolonialnim blagom, trgovina z materialnim blagom, trgovina z mešanim blagom, branjarija itd. 9. Po nasvetu zborničnega tajnika ces. svetnika J. Murnika se sklene, vnovič potezati se za to, da se ustanovi strokovnjaška šola v Kropi in Kamnigoric, oziroma, da se dovolé ustanove obiskovalcem puškarske šole v Borovljah. 10. Po nasvetu zborničnega tajnika se sklene, prositi za ustanovitev šole za lesovine v Ljubljani.

— (Vvažanje strojev za polovico carine.) Vsled naredb c. kr. finančnega ministerstva od dne 2. oktobra 1882. l. št. 29.844, V. B. št. 45 morajo prosilci vlagati prošnje za vvažanje strojev proti polovici carine pri dotičnem finančnem uradu I. instance.

Akoravno obstoji ta določba uže nad leto, se vendar vlagajo take prošnje neposredno pri c. k. finančnem ministerstvu.

Ker se vsled tega končna rešitev zapozni, je opozorila c. kr. finančna direkcija v Ljubljani vsled ukaza c. k. finančnega ministerstva od 17. novembra t. l. trgovinsko in obrtnijsko zbornico v Ljubljani, da naj s to določbo seznaní industrijalne kroge.

— (Odbor odseka za konjerejo) izvolil si je za predsednika g. dr. Božidara Rudeža, za predsednikovega namestnika pa gospoda podpredsednika kmetijske družbe grajščaka Jožefa Seuniga. — Gosp. J. Lukmann bajé ponudenega mu predsedništva v tem odseku ni hotel sprejeti več.

— (Subvencijskih ovnov in ovac ukviškega plemena) pride 10. dne t. m. popoldne 9 repov v Lesce, po katere naj v zadnjih „Novicah“ navedeni gorenjski gospodarji po-nje pridejo, ostali dospejo pa tudi ta dan popoldne ob 3. uri v Ljubljano, katere naj pa gospodarji iz družih krajev 11. dne t. m. prevzamejo.

— (Odlikovanje.) Za izredno marljivost pri izdelavanji zemljiških knjig podelili so presvitli cesar c. kr. okrajnemu sodniku v Velikih Lašicah, gospodu Josipu Martinaku, „vitezki križ Franc Jožefovega reda“. — Živijo!

➡ Kmetovalci, kateri želijo dobiti **izvirno rusko (rigajsko) lanéno seme**, naj se oglasijo za-nj pismeno ali ustmeno zadnji čas do Svečnice v pisarni c. k. kmetijske družbe.

— (*Razpisane službe.*) Učitelja na enorazrednici v Šent-Vidu pri Vipavi. Plača 450 gold. Prošnje do 15. januarja 1884. na okr. šolski svet v Postojini. — Druzega učitelja na trirazrednici v Srednji Vasi v Kočevji. Plača 450 gold. Prošnje do konca t. m.

— (*Slovensko gledališče.*) Prihodnja slovenska predstava bode 8. dne t. m. (praznik Matere Božje). Predstavljal se bode Holtejev igrokaz s petjem v 2 oddelih „Bisernica“. S tem bode ustreglo občinstvu dramatično društvo, da je izbralo igro, v kateri se nahaja tudi petje.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včeraj pričelo se je zopet zborovanje državnega zbora v novi zbornici, katero bolj natančno popisuje naš današnji dunajski dopis.

Zborovanje pričelo se je mnogo kasneje, kakor bil je napovedan začetek. Poslancem razdelilo se je razun drugih manj pomenljivih reči: a) Poročilo justičnega odseka o prošnji niže-avstrijske zbornice advokatov za več prememb v redu za advokate in pa sodnijskega postopanja; b) poročilo budgetnega odseka o resolucijah, njemu oddanih; c) postava o premembi §. 3. postave od 20. maja 1869. l., zadevajoče delokrog vojnih sodnij; d) postava zadevajoča premembo člana XIII. postave od 23. julija 1871., s katero je bila vpeljana nova mera in vaga; e) dopis ministerskega predsednika grofa Taaffeja, zadevajoč dovoljenje, da se smejo dolžna pisma gališkega deželnega posojila rabiti za nalaganje ustanovskih, pupilarnih in drugih tacih kapitalov; f) postava o zavarovanji nezdod pri delavcih; g) postava o zatiranji bolezni „Skrljevo“ v Dalmaciji.

Zborovanje pričel je predsednik kmalu po 12. uri in omenjal v prvi vrsti onih umetnikov, kateri so izvršili krasno zgradbo nove državno-zborniške palače, omenivši najprej na kratko zgodovino te zgradbe, potem pa izrekel priznanje zbornice umetnikom in vsem onim, ki so pri izvrševanju krasnega dela pripomogli. Temu je dodal željo, da bi bilo tudi delovanje državnega zbora v novem poslopji pod geslom „z združenimi močmi“ enako dobrodelno in koristno za vse državljane in vso državo kakor častno in slavno za ljubljeno našo cesarsko hišo in presvitlega cesarja, kateremu je potem zaklicala vsa zbornica trikrat „hoch“ in „slava“!

Koj za predsednikom pričel je svoj govor denarni minister Dunajevski, kateri je zbornici predložil proračun za leto 1884., po katerem znašajo vse potrebščine nad 511 milijonov, vsa zaklada nad 472 milijonov, ves primanjkljaj pa 38 milijonov in 454.813 gold. Ako se pa od tega odštejejo vsi plodoviti izdatki za zgradbo železnic, vrejenje vodotočev, za monumentalne zgradbe, izredna podpora za Tirolsko itd., skupaj svota 32 milijonov in 972.272 gold., tedaj se zniža primanjkljaj za vse redne potrebščine na svoto 5 milijonov in 793 gld., v primeri s takim primanjkljem tekočega leta s 7 milijoni in 631.863 gold., ako se tem prišteje 2 milijona in 880.000 gold. v izrednih dohodkih, tedaj se pokaže, da je redni primanjkljaj za prihodnje leto 1884. memo onega za tekoče leto manji za 4 milijone in 778.228 gold.

Svoja naznanila pričel je potem predsednik Smolka s tem, da se je spominjal poslancev med tem umrlih in oziroma odstopivših, za tem storili so obljubo novo izvoljeni poslanci. — Proti koncu seje interpeliral je dr. Kopp dr. Smolko zarad moravskih volitev. — Konec seje ob 2. uri popoldne, prihodnja seja v petek.

Hrvatska. — Imenovan je nov ban, toda ne, kakor je večina hrvatskega naroda želela, baron Filipović, ampak v deželi neznan in hrvatske razmere nepoznajoč grof Karol Khuen-Hedervary, čigar ime se je sicer prejšnji čas večkrat imenovalo, toda nihče ni mislil, da z resnim namenom. S tem storila je vlada ogerska korak, kateri pomeni, na kratko rečeno, nov boj z narodno stranko hrvatsko. Povod tako hitremu imenovanju bana dalo je baje žuganje državnih poslancev s Hrvatske, da ne vstopijo v ogerski državni zbor, dokler ni na Hrvatskem odpravljen izredni stan, ker pa potrebuje baje tamošnja vlada pri obravnavi novih davkarskih postav tudi hrvatskih glasov, odpravila je nagloma izredni stan na Hrvatskem, pa s tem si menda vendar ni pridobila glasov hrvatskih poslancev.

Narodna stranka sklenila je pretekli ponedeljek, kakor čujemo, držati se svojih pred nekaj meseci storjenih sklepov in od novega bana zahtevati v prvi vrsti, da se odpravijo takoj vsa dosedanja žaljenja skupne državno-pravne poravnave, in pa, da hočejo novo vlado samo tedaj podpirati, ako se vstopi na tla tega njihovega programa. — Deželni zbor hrvatski ima se baje sklicati kmalu in privoliti se mu namerava obrok osmih dni, da odobri gospodarstvo medčasnega vladanja. Mogoče pa je tudi, da se deželni zbor razpusti celó poprej, ker bi sicer prišlo do hudih razporov v zbornici.

Francoska. — Iz Pariza se naznanja, da francoski vladi še ni došlo naznanilo od admirala Courbet-a. Sicer pa se čuje iz Tonkina, da hoče francoska posadka zopet pričeti boj, da se postavi s tem v oni stan, na podlagi katerega bi bilo mogoče pogajati se z vlado kitajsko. Govori se, da hoče angleška vlada posredovati med kitajsko in francosko, ker bi bila vojska med Francosko in Kitajsko trgovini angleški v veliko škodo.

Egipt. — Po telegramih, došlih iz Londona, prosila je egipčanska vlada sodelovanja vlade angleške, da bi se pri Turški doseglo privoljenje, da se smejo turški rekruti uvrstiti v sudansko vojsko, angleška vlada pa da na to še ni odgovorila, temveč prej poprašala, bodo li poveljniki onih rekrutov častniki evropejski.

Sicer se v Egiptu ni spremenilo nič pomenljivega; v Hartumu je vse v strahu in beži pred krivim prerokom; o tem pa, ali je njegova vojska res velika, kakoršno je proglasila govorica, se ne vé nič natančnega.

Švica. — Iz Züricha se telegrafira, da je ljudsko glasovanje s 33.000 proti 14.000 glasovi zavrglo prisilno popisovanje zapuščine umrlih.

Laška. — Vladina stranka laškega parlamenta se je jela krušiti, vendar pa do zdaj opozicija nima več kot 95 glasov, vlado pa podpira baje 59 desničarjev in 58 levičarjev, 17 poslancev iz središča, 7 pa je „divjih“, to je brez zveze klubove.

Žitna cena

v Ljubljani 28. novembra 1883.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 96 kr. — banaške 8 gold. 91 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 50 kr. — rži 5 gold. 4 kr. — ječmena 4 gold. 23 kr. — prosa 5 gold. 20 kr. — ajde 5 gold. 4 kr. — ovsa 2 gold. 16 kr. — Krompir 2 gold. 68 kr. 100 kilogramov.